

שבעת ימים פרק ראשון יומא

יז.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלף לאו וכו' הפתח מגולה חצי הרחב היכל דרומי כלה המזבח והוא כנגד חצי חלל הפתח וכו' קשיא וכו' שמעין מהא סתמא וכו' הני עשרים וחמש זמנות שאין אתה וטון בין כנגד וכו' גדלו קאי וכלה כנגד אלמנע עורה והמזבח כולו לנקוט השולחנות והנסיך וכו' דאמר ליה הממונה וכו' אלמנע רובא דמזבח: (ג) שם ד"ה ממגבל סידרא דאמי מדרוס לנפון דמתחזי ליה:

רבינו הגנאל

וכי מאן גנא מדות ר' אליעזר בן יעקב. ובא רב אדא בר רב יצחק לאוקומה ביא חלוקה ואמר הא לשבה אקצווי מקצווי מאן דאמי מצפון כו'. פ"י אקצווי מקצווי כלומר מוצרות במקצוע [משוכה] מן הזווית במעט, ומאן דקאי לדרומה חזי לה בצפון ומאן דקאי בצפון חזי לה בדרום והאי דקריא צפוניא (ב) צפוניא לעזרה. והאי דקרי לה דרומית דרומית לחיל. ולא פלגי ולעולם בקרן דרומית דתני ארבעה הווי ברחי התיחין. ו' לישכות היו שם במקום אחד באמצע מקצועותיו מרובעות שהיו כנגד שתיים, וקיימן לצפון עזרה, שתיים סמוכות לעזרה ושתיים סמוכות לחיל, ההמוכות לעזרה בקדשי והסמוכות לחיל בחול. והשתיים דברי הכל שותיחין שיון לשכת הטלאין ולשכת עושי לחם הפנים. וכו' והאחרות היא גנא קרי להו לשכת החותמות ולשכת בית המוקד^(ג), והאי גנא לא פריש לה אלא בסימנין, וכוון על שם בית המוקד, ומסתברא לשכת הטלאים היא מערבית דרומית לומר השוכה היא לעזרה, והשונה צפונית מערבית לומר שסמוכה היא לחיל. ומגן שהיא דרומית מערבית מרוביין לשכת לחם הפנים אישבת לחם הפנים. והוא בריה דרב יהושע מר חשיב דרך ימין ומר חשיב דרך שמאל.

דהדין עמו דהתם לא מתחזיא פתחא מחמת י"ב מעלות שצין האולם ולמוצה להכי נקט למעלה מן הסובב לפי שאותם מעלות הם שש אמות והם כליס כנגד כניסת הסובב שהוא כמו כן שש אמות מן הקרקע ומה שהקשה רש"י אמאי לא משני דשולחנות ככלל נספין וכי פלגינן ככ"ה אמות י"ב ומחצה

צ"ל הכבש לכותל והשאר דשולחנות צ"כ הווי ע"ד ומחצה ולא מתחזי פיתחא כניסת היסוד והסובב לא ידענא מי דחקו לפרש כן שהספר מקשה מהנהו צ" אמות דכניסת היסוד והסובב ומומן כן הקשה מה שהקשה שהרי נוכל לפרש דבפשיטות הוא מקשה והא ר"י אית ליה מוצח ממונע וקתמא דמדות לית ליה ממונע ולכל הפחות רוציה דזרוס וא"כ סתמא דמדות דלא כותמיה

והא דמסיק אלף שמע מינה ר' אליעזר בן יעקב היא דלאמר כוליה דזרוס ולא קאמרין דמתנימין דמדות ס"ל דרוציה דזרוס ולהכי היה כותל מזרחי נמוך משום דמיכסי פיתחא כשלאמר ש"צ אמות ומחצה היה צ"ן כבש לכותל וא"כ לא יהיה לו ראייה מההיא דחיתא כראצ"י יש לומר משום דלא אשכחן אלף שלש מחלוקת צה מילתא איכא למהן דלאמר כוליה בצפון ואיכא למה"ד כוליה דזרוס ואיכא למה"ד ממונע וכיון דההיא דמדות לא מנלין לאוקומה כמאן דלאמר כוליה בצפון ולא כמאן דלאמר ממונע אין לנו לצדות מוצבו מחלוקת רביעית ולומר דקסבר מתנימין דמדות רוציה דזרוס כיון דלא אשכחן תנא דלאמר הכי אלף על כרחין ראצ"י היא דלאמר כוליה דזרוס ומה שפירש רש"י הא מני ר"י היא דקאי אההוא דתמיד אין הלשון משמע כן דהכי הוה ליה למימר מאן תנא תמיד ר"י היא ועוד לשון הא מני רבי יהודה היא משמע דקאי אהך דלטיק מינה ועוד כיון דלא תנא לטעמי אלף דלא תקשי סתמא דתמיד דתמיד דקאמר ר"י היא אההוא דתמיד ואין לו כח לאוקומה כותמיה אלף משום דאשכחן דפלגי אדמות טפי הוה ניחא למימר מדאשכחן דריש פרק קדשי קדשים (יחסי דף נח): דסתמא דתמיד קא סברא מוצח ממונע כרבי יהודה ולא כראצ"י דקסבר כוליה דזרוס קאי ועוד קשה לימנא אצח שאול היא אההיא דתמיד כמו שהוכחתי לעיל דסתמא דתמיד דפלגי אסתמא דיומא אצח שאול היא ועוד שהוא מוחק הספרים דבכל הספרים גרס דסתמא אלף לאו שמע מינה ראצ"י היא שמע מינה:

וְבָרַךְ קא חשיב דרך שמאל. תימנא לי משני לאידי ואידי דרך ימין ותנא דתמיד קא חשיב מגואלי דקאי צבית המוקד גדול ופניו כנגד הלשכות ותנא דמדות קאי מאבראי בעזרות ופניו ללשכות וקל להדין וי"ל דבמסכת תמיד פרק אמר להן הממונה (דף ג). קטני בתר שהיו מפיסין אמר להן הממונה הציאו לי טלה מלשכת וכו' ולקמן בפ"ב (דף כה). אמר שהיו מפיסין בצלשכת הגזית אלמנא דקאי מאבראי ולא קאי צבית המוקד ולהכי לא חוקמא דקאי מגואלי:

היה דלחם הפנים כוה ואין

אלף לאו שמע מינה ראצ"י היא. ואיכסי ליה בצמלה יתירה ולא צמחה דשמעין ליה לראצ"י צ"י שלישי (לקמן דף לו). דלאמר כוליה מוצח דזרוס קאי וכל חזי חלל הפתח מגולה (כ). ואי קשיא יכסי מתוקמא סתמא מדות אליציה הא שמעין מהא סתמא שאול

אלא לאו שמע מינה רבי אליעזר בן יעקב היא שמע מינה רב אדא בריה דרב יצחק אמר האי לשכה (ב) אקצווי מקצווי ודאמי מצפון ליה בדרום ודאמי מדרוס מתחזיא ליה בצפון ומסתברא דבמערבית דרומית הואי ממיא מדרמינן לחם הפנים אלחם הפנים ומושינין אמר רב הונא בריה דרב יהושע מר קא חשיב דרך ימין ומר קא חשיב דרך שמאל אי

ומחצה מהם צ"ן כבש לכותל והכבש שלשים וחצי המוצח ששה עשר נמנא אלמנעו של מוצח לכוף ס"ז ומחצה שהוא אלמנע עזרה הא לא מניא אמתת שלא יהו מקוס השולחנות והנספין אלף שלש ומחצה. וצעני נראה לפרש הא דרב אדא בר אבהו וכל הסוגיא בצפון אחר רב אדא בר אבהו אמר הא מני אמתיתין דתמיד אמר להם הממונה קאי דרמיא מדות עליהם מתנימין דתמיד דפלגי אסתמא דמדות ר"י היא דמשעין ליה דפלגי אסתמא דמדות דתנא ר"י אמר מוצח ממונע וכו' ואי ס"ד מדות ר"י היא מי משכחת לה והא תנן כו' אלמנא רוציה דמוצה דזרוס קאי שמע מינה ולא גרסינן אלף לאו שמע מינה ר"י היא והכי פירושו שמע מינה מדות לאו ר' יהודה היא: רב אדא בר יצחק אמר הא לשכה הטלאים אקצווי מקצווי. בשתי המקצועות נראית שארובה היא ועומדת במערב ומארכת לגד הצפון ודרוס עד קרוב למקצועות שמאכן ומאכן: ודאמי מנפון מיסוחיה ליה. משוכה לגד דרוס יותר: ודאמי מדות מיסוחיה ליה. משוכה לגד צפון: מסתברא דבמערבית דרומית הוה. טפי ומודי זה תנא דתמיד אלף דנקיט סידרא (ג) מדרוס לצפון מיתחזי ליה דרך הילוכו כאילו הוא בצפון: מדרימין לחם הפנים. דהוה סלקא דעתיה שהוא מונה והולך דרך ימין מנפון למערב וממערב לזרוס ומדרוס למזרח לשכת הטלאים צפוניות מערבית לשכת החותמות דבמערבית דרומית לשכת בית המוקד דרומית מערבית לשכת לחם הפנים דבזרחית לשכת בית המוקד דרומית מערבית עלה מתני' דמדות דתמיד דרומית מזרחית היא איתיה לשכת לחם הפנים: ומשעין אמר רב הונא בריה דרב יהושע. תנא דמדות קא חשיב דרך ימין דכמפרש בזהדי דקאיול ומני מדרוס למזרח וממזרח לצפון ומצפון למערב וממערב לדרוס והצח להקיף סביב כל הבית ומקיף דרך ימין מצפון זהו סדר הקפתו ומתנימין דתמיד דלא פירש מידי איכא למימר דדרך שמאל מנה וכו' לא תיקשי מידי מהשתא:

וְבָרַךְ קחשיב דרך שמאל. תימנא לי משני לאידי ואידי דרך ימין קא חשיב אלף לשכת לחם הפנים נמי אקצווי מקצווי דקיימא צמחה ומאן דלמי מנפון מתחזיא דזרוס ומאן דלמי דתמיד דמדות דרומית מערבית ולשכת בית המוקד גדול ולשכת לחם הפנים מזרחית צפונית וההיא דמדות נמי מתוקמא דרך ימין וקל להדין וי"ל דעל כרחק לשכת החותמות ולשכת בית המוקד הם היו אותם שתי לשכות דקא חשיב צמסכת מדות (פ"א משנה ו') אחת שבה גמו בית חשמונאי אצני מוצח ואחת שבה יורדין לצבית הני אחריני וניהו שהרי לא היה צבית המוקד אלף ארבע לשכות ואי דתמיד משמע ללשכת החותמות ולשכת בית המוקד אחת בצקן מערבית דרומית ואחת בצקן מזרחית דרומית ובההיא דמדות כי השבח דרך ימין משמע דאותם שתי לשכות היו אחת בצקן מזרחית צפונית ואחת בצקן מערבית צפונית מניהו הא קשיא לן מנא ליה הא דקאמרין מסתברא דבצקן מערבית דרומית הואי דילמנא צפונית מערבית הואי ואפ"ה מיתרנא שפיר

העובלה לדיכא למימר רבינו יונה וכו' ד"ה רמיהו פי' לחמי שפיר דלא פריך אלף מלשכת טלה קרבן ומלחם הפנים. אבל קשה לרבינו דלמאי לא משני צבית לחם הפנים אקצווי מקצווי כמו צבית לשכת טלה קרבן.